

Persbericht

PB12-019
30 maart 2012
9.30 uur

Overheidstekort 4,7 procent in 2011

- **Overheidstekort lager dan in 2010**
- **Opbrengsten overdrachtsbelasting en btw 2 miljard euro lager**
- **Tekort gemeenten 1 miljard euro kleiner**
- **Schuld overheid opgelopen tot 65,2 procent van bbp**
- **Toename schuld van 0,5 procent bbp door hulp aan Europese landen**

De Nederlandse overheid had in 2011 een tekort van 4,7 procent van het bruto binnenlands product (bbp). Een jaar eerder bedroeg het tekort 5,1 procent van het bbp. De schuld nam verder toe, tot 65,2 procent van het bbp. Hiermee overschrijden het tekort en de schuld voor het derde opeenvolgende jaar de Europese normen. Dit blijkt uit cijfers van het CBS.

De inkomsten van de overheid namen met 0,8 procent weinig toe, terwijl de uitgaven maar 0,2 procent hoger waren dan in 2010. Hierdoor nam het overheidstekort iets af en kwam het in 2011 uit op 28 miljard euro.

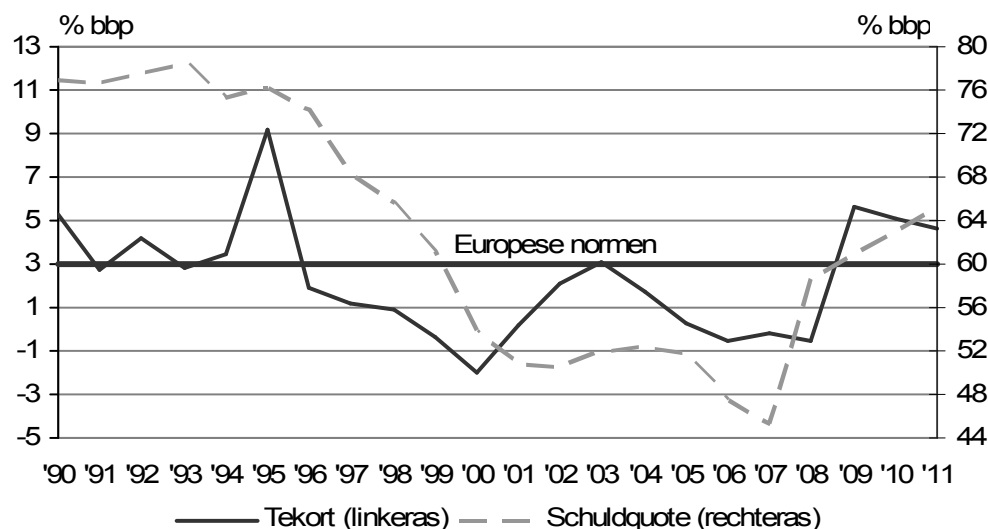
Het lagere tekort van de overheid was voor een belangrijk deel te danken aan de gemeenten. Het tekort van gemeenten nam door forse bezuinigingen op de uitgaven, zoals externe inhuur en investeringen, met 1 miljard af tot iets boven de 3 miljard euro.

Het rijk kwam 17 miljard euro tekort. Vergeleken met 2010 waren er 0,9 miljard euro extra uitgaven in het kader van de zorgtoeslag en 1,4 miljard euro minder inkomsten uit dividend van DNB. De btw-opbrengsten waren ruim 1 miljard euro lager door achterblijvende consumptie. De overdrachtsbelasting leverde voor de schatkist 0,9 miljard euro minder op dan in 2010. Dit kwam voornamelijk door de verlaging van het tarief van de overdrachtsbelasting in juni 2011. Het rijk compenseerde de lagere inkomsten met minder uitgaven.

De sociale fondsen noteerden een tekort van ruim 7 miljard euro. De fondsen voor de werkloosheidsuitkeringen en de AWBZ hadden grote tekorten. Het zorgverzekeringsfonds daarentegen liet een licht overschot zien door de sterk gestegen zorgpremies.

De overheidsschuld in 2011 nam met bijna 23 miljard euro toe. Eind 2011 bedroeg de schuld 393 miljard euro. De schuld nam in 2011 minder toe dan het tekort van 28 miljard euro doordat de overheid extra opbrengsten had uit verkoop van deelnemingen die niet meetellen in het overheidssaldo. De staat ontving onder meer ruim 5 miljard uit de terugbetaling van de kapitaalsteun aan ING en Aegon. Daarentegen hadden de leningen van bijna 3 miljard euro aan noodlijdende Europese lidstaten een schuldverhogend effect.

Overheidstekort en -schuld

CBS

Technische toelichting

Rapportage aan de Europese Commissie

De gepubliceerde cijfers van het CBS zijn de officiële cijfers over het overheidssaldo en de overheidsschuld van Nederland. Zij worden aan de Europese Commissie gerapporteerd in het kader van de buitensporige-tekortenprocedure (BTP of 'Excessive Deficit Procedure', EDP). De levering vindt plaats voor 1 april van elk jaar. Het statistisch bureau van de Europese Unie, Eurostat, zal de gegevens over de schulden en tekorten van alle lidstaten na verificatie publiceren op 23 april a.s.

Overheidssaldo en overheidsschuld

Het overheidssaldo (ook wel EMU-saldo genoemd) is het verschil van inkomsten en uitgaven van de overheid. Inkomsten en uitgaven worden daarbij geboekt in het jaar dat economische waarde tot stand komt, gewijzigd wordt of verloren gaat, of wanneer een recht dan wel verplichting ontstaat, veranderd wordt of wordt geannuleerd.

De overheidsschuld (ook wel EMU-schuld genoemd) is de schuld van de overheid gewaardeerd tegen nominale waarde (niet op marktwaarde). De zogenaamde handelskredieten en transitorische posten worden niet in de schuld meegenomen. De onderlinge schulden tussen de Nederlandse overheden tellen ook niet mee.

Methode

De gepubliceerde cijfers vormen de eerste ramingen van het CBS voor de sector overheid over 2011. De gegevens over eerdere jaren zijn gepubliceerd bij het verschijnen van de publicatie Nationale rekeningen in juli 2011.

De cijfers voor 2009, 2010 en 2011 kunnen later nog worden aangepast op basis van nieuwe informatie. Eventuele aanpassingen zullen worden gepubliceerd bij de jaarlijkse publicatie in juli van de overheidsrekeningen en de Nationale rekeningen

De overheid omvat de centrale overheid (voornamelijk het Rijk), de lokale overheid (gemeenten, waterschappen, provincies, e.d.) en de sociale fondsen. Het CBS verzamelt voor de samenstelling van de cijfers gegevens bij de belangrijkste overheden en completeert deze met aanvullende ramingen voor de ontbrekende instellingen.

Tabel 1: Overheidssaldo

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>mld euro</i>					
Totaal inkomsten	259,8	277,7	262,7	271,8	274,0
Totaal uitgaven (-)	258,8	274,8	294,4	301,2	301,8
Rentevoordeel / nadeel uit swapcontracten	0,1	0,2	-0,1	-0,6	-0,4
Overheidstekort (-) / overschot (+)	1,0	3,1	-31,8	-30,0	-28,1
Bruto binnenlands product (bbp)	571,8	594,5	571,1	588,4	602,1
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Totaal inkomsten	45,4	46,7	46,0	46,2	45,5
Totaal uitgaven (-)	45,3	46,2	51,5	51,2	50,1
Overheidstekort (-) / overschot (+)	0,2	0,5	-5,6	-5,1	-4,7

Bron CBS**Tabel 2: Overheidssaldo naar overheidslaag**

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>mld euro</i>					
Overheid waarvan	1,0	3,1	-31,8	-30,0	-28,1
Centrale overheid	2,8	2,9	-19,9	-23,4	-16,9
Lokale overheid	-1,2	-2,7	-3,7	-4,8	-4,0
Sociale fondsen	-0,6	2,9	-8,2	-1,8	-7,2
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Overheid waarvan	0,2	0,5	-5,6	-5,1	-4,7
Centrale overheid	0,5	0,5	-3,5	-4,0	-2,8
Lokale overheid	-0,2	-0,5	-0,7	-0,8	-0,7
Sociale fondsen	-0,1	0,5	-1,4	-0,3	-1,2

Bron CBS**Tabel 3: Overheidsschuld naar schuldtitle (ultimo standen)**

	2007	2008	2009	2010	2011
<i>mld euro</i>					
Overheidsschuld	259,0	347,5	347,1	369,9	392,5
Chartaal geld	0,6	0,6	0,5	0,4	0,5
Kortlopende waardepapieren	16,7	84,1	57,6	53,2	43,4
Obligaties	191,3	198,7	210,2	238,4	263,7
Kortlopende leningen	11,8	13,6	12,1	13,7	19,4
Langlopende leningen	38,6	50,5	66,7	64,2	65,6
<i>uitgedrukt als % bbp</i>					
Overheidsschuld	45,3	58,5	60,8	62,9	65,2

Bron CBS